Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Dvbitatu[m] e[st] ap[u]d me freq[ue]nter [et] diu pres[er]tim post susceptu[m] sacerdotiu[m], si quis nocturno pollutus so[m]pnio a celebrando missam cessa[r]e debe[a]t.

https://hdl.handle.net/1874/456976

Dubitatū ē apd me freqn̄ter ⁊ diu
preſ tim poſt ſuſceptū ſacerdotiū.
ſi quis nocturno pollutus ſōpnio
a celebrando miſſam ceſſaē debet.
Expertus ſū ſimiliter multos preſ ti
religioſos. ⁊ nouiſſime quoſdā pre ceteris tali
dubitacōis ſcrupulo nō parū turbatos. dū ex
vna parte eos ad celebrand trahit deuotio. ex
altera timor offenſe reprimit. Tandem effect9
ſup hac re certior. tū ex doctorꝝ ſacrorꝝ lectione.
tū exptorum et virtuoſorꝝ ꝯſultacōne ⁊ exēplo
tū poſtremo ex ipſa rōis et expimētalis ꝯgniti
onis atteſtacōe inductus ſūt cōſideracōnes
aliquas breues et nō prorſus inutiles ſup hac
celebracōis materia ꝯponerē. eas iudicō meli9
et ſincerius ſapientiū ſupponēdo. Conſiderati
onū hmōi qued erūt acceſſorie. ⁊ qued p dire
ctū rn̄ſiue. Precor aūt dari veniam ſi forſan im
puri9 loquend erit qm̄ morbus talis ē qui vix
aliter detegi vix pulcrioribus medicamētis ſa
nari poteſt.

Nll9 habet certitudīnē euidentē abſqꝫ dei
reuelacōne ſpeciali ꝙ ſit ſufficienter diſpo
ſitus et dignus ad celebranda miſſe miſteria.
Patꝫ ꝙ tunc poſſet aliquis euidenter ꝯgnoſcē
ſe eſſe in grā gratū faciente ⁊ ꝙ ſufficienter fec
quicqd requiritur ad hoc ꝙ deus ſibi grāz hāc
infuderit. ꝙ inſup nullū ponit obicē ex pte aliq
ad hmōi gr̄e ſuſcepcōem. Demiqꝫ ſcirꝫ euidēter

ꝙ rite ꝯſtitutus eſt ſacerdos ad b̄n̄dū poteſtatē nullatenus impeditā ⁊ ſimilia multa que ſunt pure ꝯtingentia. ⁊ que ſciri non p̄n̄t infallibil̄r abſq̄ dei reuelacōne ſpeciali. Preterea quis neſciat poſſe fieri ut homo detur in reprobū ſenſum ex demeritis precedentib⁹ ut non videat peccata ſua ⁊ ita nichil ſibi ꝯſcius ſit. nō tñ in hoc eſt iuſtificatus. ꝓut aplūs formidādo teſtatur. Forſan eſt tal' ꝯparatus ipſi aman ſuperbo qui ad cōuiuiū heſter venit reputans hoc ſibi ad honorē eſſe precipuū qđ ſibi erat ad ſuſpendiū. Quis ſcit ſi auditurus eſt Amice quō huc intraſti. nō habēs veſtem nuptialem. Forſan deniq̄ talis annumeratus eſt inter illos de quib⁹ propheta non tam imp̄catiue ꝙ prenūtiatiue dixit. Fiat men. e. co. ip. in laq̄ ⁊ in re. ⁊ in ſcā. Obſcu. o cu. eo. ne videant. ⁊ dorſa eoꝝ ſemp incurua. Effunde ſup eos iram tuā. ⁊ furor ire tue cōturbet eos. Fiat habitacō eoꝝ deſerta. ⁊ in tabernaculis eoꝝ non ſit qui inhabitet. Videtis quā extimiſcenda ſentētia ſi miſtico ſēſu vtimur cōtra quoſdā ad ſacram eucariſtie menſam accedentes iudicatur preſertim cū dicit̄. Obſcurentur oculi eoꝝ ne videāt. Et ꝯformiter ad illud aplūs intonat ⁊ minatur. Qui indigne inquit manducat ⁊ bibit. iudiciū ſibi mā ducat ⁊ bibit. Et rurſus ꝓpt̄ hoc int̄ vos multi imbecilles ⁊c̄. Hec imbecillitas ⁊ hec dormicō magis ad aīam ꝙ ad corpus referēde ſūt puto. Cōſtat aūt ꝙ hec oīa certitudinē euidentie tollūt ab aliquo ſup ſua ad celebrādū dignitate.

Ad digne celebrandum ⁊ abſq; temeraria
preſumpcōne et imputabilitate ad nouū
peccatū non requiritur talis euidentie certitudo
ſup celebrantis dignitate. Patet ꝙ nullus tē
quātumcunq; iuſtus ⁊ purus deberꝫ celebrare
nec hoc poſſet abſq; diſcrimine. ſi ei non fieret
reuelacō ſpālis, Sufficit g̊ certitudo talis qualē
in materia morali ꝯſueuimꝰ expetere ⁊ capere
que certitudo poteſt appellari certitudo moralis
aut ciuilis. ſicut prudenter loq̄batur pħs p̄mo
ethic. d. 3. c. Diſcipliati em̄ eſt intm̄ certitudiēꝫ
inquirere ſcḋm vnūqḋq; genus inquātū natura
recipit, Ad hāc certitudinē moralē ſufficꝫ ut plu
rimū ꝙ hō accedens ad miſſam diſcuſſerit ꝯſciē
tiam ſuā ſicut feciſſet ꝓ magna re lucrāda aut
incōmodo graui euitando ⁊ ꝙ non ſit ſibi ꝯſcius
poſt hāc diſcuſſionē de peccō mōrli aut de ꝓpoſi
to peccādi mōrlit ꝙ inſup nō ꝯgnoſcat ſe aliud
impedimētum legittimū p excōicacōeꝫ aut irre
gularitatē hr̄e, Cōſentio itaq; in hoc cū durādo
.iiij. ſn̄iaꝝ. d. x. q. x. ꝙ talis etiā ſi eſſet in peccō
mortali neſcienter. nec de eo expreſſam ageret
ꝯfeſſioēꝫ repōnēret vnū e duobus. aut ſibi remit
teretur tale pccm̄ virtute ſacramenti ꝙ videtur
facere qḋ in ſe eſt ad eius deletionem, Non em̄
deus requirit ultra poſſe, Aut fieret ſibi diuini
tus illuſtratio ⁊ recognicō ſui peccati qtūs p pei
teutiā illud dilueret queādmodū multis ꝯtin
gere ꝓbatiſſimū eſt qui initio ſui ſacerdocij dū
celebracōem cōtinuant in memoracōem redeūt
plurimorum ⁊ occultiſſimoꝝ peccōruꝫ, Similem

inueniūt grām illi qui nouiter ad frugem meli
oris vite toto corde ſe p̄parant. Porro talia pec-
cata in recordacōem venientia ex irradiacōne
ſuperioris lūīs in profunda abyſſo anime nō
ideo tales ↄfiteri tenentur. ꝙ non prius deleta
eſſe potuerunt modo predicto. Sed fit hoc ad
obediendum precepto de ↄfitendo ſemel qđlibꝫ
peccatum noſtrū. qđ ꝛ dum diſtincte ↄgnoſcit9

Non omnis
ſcrupulus aut dubitatio de peccato mor-
tali neqꝫ omnis indeuotio aut deordinacō aut
non attentio impediunt de non neceſſitate cele
bracōnis dignitatē. Patꝫ quia certitudo moral'
qualē p̄dixi9 ſufficere ↄpatitur ſecū vacillacōeꝫ
quādā aīmi aut heſitacōnē vel ſuſpicōeꝫ ſeu ſcru
pulos ꝙ hō nō ſit ſufficient' diſpoſit9. aut ꝙ im-
pedimēto aliquo ligatus eſt. Cōpatitur etiā de
ordinacōem aliq̄ꝫ preſertī viriū inferiorū ꝛ legis
tyrānice mēbroꝝ que nō ē ſepe ſbdita nr̄e pote
ſtati. Ex q̄ cauſatur indeuocō queđ quā nō pleā
ꝛ actual' ſp attētio ↄſequūtur. nec ob inde pccō
maculari neceſſe ē. Et ſi quis oppoſueit ꝙ dubi
tans de aliquo an ſit illicitū ꝛ ſtante dubio illđ
agens peccat quia ſe diſcrimini ſcienter obicit.
Rn̄deo cū dn̄o. Guilhelmo antiſiodorē. reglāꝫ
hāc mgrālem intelligīdā eſſe de dubio tali qđ
eſt vehemens et magis aut ſaltem eque indu
cit mentem credere ꝙ eſt mortaliter illicitum.
ſicut ꝙ eſt licitum. Secus eſt vbi mens plus in
clinatur et iudicat ꝙ eſt licitum q̄ȝ illicituꝫ. quā-
uis nō habeat vſqꝫquaqꝫ certitudinē euidētem.

aut fixã q nec hoc ipm requiritur. Sũt itaq nõ
nulli et plures qui fortis ſũt fantaſie. qui ꝑterea
ſepe trepidãt timore vbi iudicãt nõ eẽ timend.
Tales debent inniti ꝯſilio ſupiorum et prudentũ
et cõtra talem ipoꝝ vacillacõnem audacter ope
rari. ſic enĩ plerũq vinceretur abibitq. Qui vero
rennuit credere ſuperiorũ et prudentum conſilio
ad tales ſcrupulos deponend et agend ꝯtra eos
errat multipliciter. Primo ꝑ ſupbiã et arrogan
tiam preponendo iudiciũ ſuũ et prudẽtiaȝ alioꝝ
iudicõ. Rurſus talis vir aut nunq̃ deuocõnem
habebit ſolidaȝ nec pacẽ ꝯſcientie a talibꝰ ac ꝓ
inde carebit locus aie ſue hoſpite illo de quo pro-
pheta dixit q in pace factus ẽ locus eiꝰ. Dicũt
doctores aliqui quibus aſſentio q aliqñ non ẽ
tam meritoriũ credere ſicut velle credere. nec do-
lere ſenſualr̃ de pccĩs. ſicut velle dolẽ et nõ poſſe.
Deſideriũ pauperꝝ exaudiuit dñs inq̃t propheta
preparacõem cordis eoꝝ audiuit auris tua etc.
Deus itaq iudicat nos et nrã. ſcḋm ſupioris rõis
arbitriũ. volũtatẽ et iudiciũ. Et non ſcḋm ea q̃ no-
bis inuitis atq ꝯtradicẽtibꝰ portio ſenſualitatis
inferior aduehit et ꝓducit. qualia ſunt volubili-
tas ymaginacõnum et fantaſiaꝝ ſtimulꝰ inſup car-
nis illecebroſus et vindicatiuꝰ vacillacões pre-
terea timide et incerte ſup agendis aut ſup eis
credendis que nr̃is nequaq̃ ſenſibus attingiꝰ
et ſimilia. Decipiuntur in hoc multi ex ſimplicibꝰ
diſtinguere neſcientes inter ea que portio aie
ſupior agit ꝑ conſenſũ. Et ea que portio inferior
patitur abſq ſupioris aſſenſu. Carent idcirco

ſepe aliis ſalubre ↄſiliū qui neſciūt illud preſta‑
re ſibi. Quare ſic. Certe ob turbam hanc paſſio‑
num ſimul irruentiū tumultuantē et rixantem.
Quo circa memorandū eſt beati. Bernhardi ſu‑
per hac re ↄſiliū. Erat ex diſcipulis eius quidaꝫ
tantis inquietatus ſcrupulis ut ad celebrandū
nullo pacto auderet accedere. Dixit ei deuotus
et circūſpectus Bernhardus. poſtꝙ hoc accepit
Vade frater et in fide mea celebres. Obediuit
diſcipulus et ſcrupulꝰ ille omīs perpetuo diſceſ‑
ſit. Laudanda prorſus et imitanda tam illius
patris induſtrioſa fiducia. ꝙ iſtius fratris fide‑
lis obedientia. Dicet aliquis ex ſimplicioribus.
Utinam talis michi eſſet abbas aut prior qua
lis erat beatus. Bnhardus. crederem faciliter
imperanti. Nunc vero dum ſuperioris mei par‑
uam ſapientiam inſpicio. non audeo meam cō
ſcientiam et ſalutem ſue fidei tali pacto ↄmittē.
Quiſquis ita dicis et ſapis erras et deſipis. Nō
enī ↄmiſiſti te et ſalutem tuam in manꝰ hominis
quia prudens eſt et plurimū litteratus aut de‑
uotus. ſed qꝛ tibi eſt ſecundū regularem inſti
tucōem prepoſitus et prelatus. Quamobrem o
bedias ſibi non ut homini ſꝫ ut deo iubenti. ſi ta
men non ↄtra deum. Et ſepe tanto erit obedienā
tua placentior deo. tibiqꝫ fructuoſior. quāto eſt
indignior ille cui ꝓpter deū ſubici nō refugis. Ca
ueas ad extremum ne dū queris ſecuritatem.
nec illam adipiſcaris. in grauem ruas diiudi
cationis et preſumpcōnis foueam.

Contingit ut poſſit aliquis eodẽ tp̃e ad cele-
bracõem laudabiliter accedere poſſꝫ nichi-
lominꝰ ab eodeꝫ laudabilr̃ abſtinere. Quo caſu
primũ de ſe laudabiliꝰ ē q̃ ſecundũ. Patꝫ p̃ma ps
qñ aliqs eſt ſine ɔſciã pcti mortlis aut alio impe-
dimento. ⁊ nõ eſt obligatus ex officio vel aliter
celebrare. tũc hꝫ vtrũqꝫ in ſua ptãte facere licite
atꝫ laudabilr̃. Ut vel cũ centurione dicat. Dñe
non ſum dignus ⁊c̃. vel cũ zacheo. dñm fidenter
inuitꝫ. Scdam ptẽ probo cũ durãdo. iiij. ſnia⁊
.d. xxij. q. vi. Celebratio quippe eſt de p ſe opus
bonũ. Abſtinere aũt ab ea ſi ſit bonũ magis eſt
in ordine ad indeuocõem ſuſcipientis q̃ de p ſe.
Rurſus celebracõ hꝫ efficatiã magnã ex virtute
opis opati. propt̃ quã nõ tantundẽ valet volũ-
tas ſola celebrandi. ſicut par volũtas. actu cele-
brans. Addit itaqꝫ opus hoc exteriꝰ aliquid
bonitatis ad bonitatẽ volũtatis ꝓpter meritum
paſſiõis xpi. ꝓpterea dici ſolꝫ opus p̃uilegiatũ
Amplius ille qui celebrat in operis execucõne
magnam adipiſcitur deuocõis pinguedinem
⁊ diuinius ſolet occupari. Ducitur inſup a virtu-
te nobiliori ſic agẽdo videlicꝫ a caritate ⁊ dilcõe
huiꝰ ſacramẽti q̃ non celebrãs qui timore potiꝰ
ſe ɔtrahit. Ad ſi quis dixerit vacacõnem a cele-
bracõne ideo fieri ut ipã poſtmodũ reuerentius
⁊ deuotius quãto rarius impleatur. Fatemur
poſſe ſic euenire. Sꝫ p̃t ex aduerſo ɔtingere q̃ tal'
ſubtractio remouebit habitudinẽ ad bonũ cuiꝰ
effectus ẽ ſm pħm delectabilr̃. Signũ inquit ac-
quiſiti habitus ẽ delectacõ in ope. Eueit inſuper

pleruꝫ illud dictū naſonis. Qui nō eſt hodie cras minus aptus erit. Diſtraheris hodie paꝝ deuotus es. parū recollectꝰ ⁊ plurimū tēptatꝰ a carne mundo vel demone. Credo equidem. ſed agnoueris ꝙ nō dormiūt qui te pſecūtur. ⁊ cras ijdem erūt aduerſant tibi hoſtes tueqꝫ deuoti onī inſidiantes quales ſūt hodie. Quo circa nō irrōnabilr̄ ꝯſulit ſapiens. Quotcunqꝫ poteſt in quit manus tua inſtanter operare. Neſcis enī quando tale tempus ad laudabilr̄ celebranđ tibi cōcedetur quale modo habes. Et ſi vtrū habeas vtrumqꝫ melius eſt. Eſto fueris in hac vel in illa re defectuoſus. cur nouū defectum in non celebrando ſupinducis. Sed frigidꝰ ſum dicis aut tepidus. Sepe ſuſcipit inicium celebracōis hoīem parū deuotū et frigidū. quē in fine caleſcentē dimittit ⁊ feruidū. Corpꝰ xp̄i ignis ē ſpūalis. accede fiducialr̄ ad hūc ignē caleſces facilius. Audiamus orātē ambroſiū. et deū alloquētē. Graue ē ꝙ ad menſam tuā mundo corde ⁊ innocētibꝫ maībꝰ nō venimꝰ. ſꝫ grauiꝰ ē ſi qꝛ peccā metuiꝰ ſacrificiū nō reddiꝰ. Refert narracō ſcōꝝ patꝝ de quođ Euagrio q̄ nō ṅ ſemel in āno ꝯficā dū eē cenſebat. Cōn quē ſcī pr̄es repugnbāt arguentātes ꝙ aut dignū ſe putabat ⁊ diſpoſitū q̄ ſel' in āno ꝯficaret ⁊ ita preſūptuoſus erat aut indignū ſe tūc fatebatr̄. ⁊ nichilominꝰ accedebat Cur non igitur poterat alius ſimilir̄ pluries ſacramēta hec ꝯficē. qn̄ꝙ de ſe. ſe ſciꝛꝫ indignū. Si fas ē itaqꝫ ſemel in āno cū timore dei celebraē. cū eođ timoē poterat ſepiꝰ ſimil' celebranđ ſūma

Fuerūt nec ignoro ſcōꝝ aliqui quos certa racō ꝯpeſcuit ne celebrarent īmeternū. Sꝫ pticularia hec facta quorūdā. venerāda ſūt magis pia int̄pretacōe. q̄ꝫ in exēplū agēdi trahenda. Poſtremo nō ſū neſcius diuerſa eſſe dona ⁊ vocacōnes in diuerſꝭ ꝓut ſpūs ſcūs voluerit ⁊ aliꝰ indiſpoitꝰ p interrupcōez celebracōis ſeſe vix poſtmodū recolligit. Aliꝰ ex eadē frequētacōe redditur deuocior ⁊ ex tali familiaritate ꝓmptior ad ꝯtemptū. Quāobrē ſuā interroget vnuſquiſqꝫ ꝯſciētiā tūc p experientie ⁊ prudentioris aliꝰ ꝯſiliū id qđ oportunius ꝯpererit exequat̄. Hinc dicebat egregiꝰ doctor augꝰ cottidie celebrare nec laudo nec vitupero. Ipē tn̄ ⁊ alij ꝯſulūt ſic viuere ut cotidie digni ſimus accedere.

NVlla pollutio incħoata et pfecta in ſōpno pccm̄ ē mortale. Ptꝫ ex famoſa augꝰ regula. q̄ꝫ pccm̄ adeo volūtariū ē. q̄ꝫ ſi non eſſꝫ voluntariū non eēt pccm̄. intelligitur de actuali. Rurſus iſta eſt expreſſa determinacō eiuſdē p̄mo de ci. dei. c. xxv. loquētis de violenta corrupcōne virginis alicuiꝰ. Quāto magis inquit abſqꝫ culpa eſt in corpore non conſentientis ſi abſqꝫ culpa eſt in corpe dormientis. Dicētes oppoitum contradicūt nō ſolū theologice ſ; et phice det̄minacōni nec hn̄t quid rn̄deant ſi fiat eis argumētū de furioſis et infantibꝫ ⁊ alijs non vtentibꝫ rōne quos pro tūc non peccaē noua tranſgreſſione ꝯcors eſt omniū ſapientiū rcē ſnīa. Notāter dicitꝰ ſi pollutio incħoata ſit ⁊ pfecta in ſompno. qm̄ poſſꝫ aliquis vigilans impurū hr̄e deſiderium ſe

polluendi quo vigēte caderet in ſompnū in quo ſua pollucō cōpleretur. Poſſ; ſimiliter pollucōe; in ſomno ceptā expgiſcens male cōſūmare. Cōſtat in hijs caſib; radicē pollucōis eſſe liberā atq; flagicōſam ꝓpter quā illud opus obſcenū imputabitur ad culpā. At vero ſi vtrobiq; fueit in principio ꝛ fine carentia vſus racōis aut ꝯſenſus. liber erit vtiq; talis actus. etiā ſi vigilando cōpleretur abſq; culpa mortali. Palā ē racō. q2 libertate carebit. Poterit forſan aliquis peccaē poſtmodū ꝯplacendo ſibi in tali voluptate probroſa quā habuit. non obinde tñ reddetur ꝑor actus pollucōis culpabilit̄ viciosus. Poſſ; etiam aliquo modo placere. ſm ſanctum Thomā non quia voluptas eſt. ſed quia ſanitatem et nature affert exoneracōem abſq; ſui qui patit̄ procuracōne vel aſſenſu. Demiq; non cōſulunt ſancti q2 debeat violenter fluxus ille dum euigilando ſentitur iam effluens coherceri. quia vel eſſet fruſtra conatus huiuſmōi. vel nature ſupmodum grauatiuus. Cōfirmatio omniū iſta ē q2 actus exterior nullum q; peccatū eſt niſi denominacōne extrinſeca plus q2 vrina non dicitur ꝓprie ſana. Si nullū ſit igr̄ in aīo ꝓprie dictū peccatū dū libtate nō vtitur null9 erit ꝑ tūc act9 exterior vicōſus. Neq; tñ negabi9 qn̄ p crapulā aut dampnabilē illecebram vigilie. poſſit aliquis in hanc illabi ſordiciem. ſ; culpam tūc vigilia nō ſompnus hab;. quamq2 ꝛ crapula ꝛ cogitatio voluptuoſa letali crimine ſepe carent. ꝛ pñt añ ſopnū dilui penitendo.

Pollutio corpalis i ſompno ↄtigere poteſt non ſolū abſq3 pcco mortali precedente im mo ꝛ ex merito. Patz ex diſtīctōe famoſa da ta p gregoriū ꝛ alios tam theologicos ꝙ natuā les. Euenit itaq3 nōnunꝙ hec immūdicia ex in firmitate aut debilitate nature exonerare ſe vo lentis aut retinē nō valentis. Nam eſt p̄terea aliquis fluxus fere tal' in viris aliquib9 qualem femine paciūtur in menſtruis ꝛ fit cū nulla aut tenuiſſima voluptate etiam vigilando. Fit ali qñ inſup aliquis fluxus tanta lubricitate ꝛ faci litate in q̄buſdā viris aut feminis ꝙ ſolo aſpe ctu aut alloquio aut leui cogitacōne ꝓuocant̄ Quis ergo dixerit apud tales inuitos ꝛ renitē tes aut nullomō ↄſentientes ab initio vſq3 in fi nem peccatū mortale ↄmitti. Non oīm vna eſt ↄplectōnis armonia. Quoſdā videmus e naſo leuiſſima aut nulla occaſione defluere ſangui nem. alios cū violentia multa id non pati ſci9 Cognoui hoīem ſeptuagenariū ſecularem ꝛ val de crapuloſū qui nunꝙ ſe pollutū fuiſſe dormiē do teſtabatur. ꝛ hoc i aliȷ̄s mirabatur. Aliū vidi religioſū ꝛ ſobriū qui p decēniū ꝛ ampli9. fere co tidiana hac paſſione vexabatur. Quid vix ſōp niant dormientes. alios ſōpnia iugit̄ exagitāt Sz omitta9 hec ꝛ ſimilia quoꝝ determiātio me dicos plus aſpicit ꝛ ſimilē remedia. ꝙꝙ michi faſſus fuerit vnus ex medicis famoſiſſi9 ſe pridē ad medend tali nocturno fluxui in aliȷ̄s ſtudu iſſe diligenter. ſʒ fruſtra laboraſſe. Nos autem moralia ſeu theologica loquentes declaremus

quo pacto poſſit ex merito precedente pollutio nocturna ɔtingere. Primo quidẽ ex arta abſtinentia in pane et aqua. hoc euenire pſpicuum fecit experientia. Amplius volens aliquis hoc vicium carnis predicando deteſtari. nonne ſup illo cogitare poſſet. aut ſimiliter ɔfeſſiões audiẽdo poſſet vtiqꝫ ⁊ cũ merito magno. Nichilominus occurrere videbit in ſompno nonnumq̃ pcogitatarꝫ impudiciciarꝫ ſimulacra et ipſũ ex illis ſicut in aliis ad pollucõnem cõcitari poſſe quis negauerit. Addũt ſancti pres quorꝫ fuit oculus mentis apertus ⁊ terſus ad fallaces inſidias demonis intuendas nonnunq̃ has ſordes fieri illuſione ſua vel ad terrendũ ⁊ inquietãdũ timoroſe ɔſcientie puritatẽ. vel pro bono opis ut celebracõis impedimẽto vel ut vigilãti placeat qd ſompnians pertulit. vel ut abſtinentiã periculoſam et indiſcretũ vite rigorem ſuadeat ⁊ in inſaniam precipitꝫ. vel ut deo propicio ⁊ pmittẽte deuotam mentẽ ſic exerceant. et ex tali feditate ſtimulatã in hũilitate cuſtodiat. Hoc in loco duo ſũt dicta gregorii memorãda. Primũ eſt q̃ ſepe tales illuſiones ſeu pollucões animus neſciens pertuliſſe magis dolendus eſt q̃ feciſſe. Secũdũ q̃ bonarꝫ mentiũ eſt ibi culpã agnoſcere vbi culpa non eſt. Si tamen agnoſcatur culpa vt non indiſcrete impediatur operacõ iuſta. neqꝫ corporis debita ſuſtentatio deſeratur. Ne preterea aliqs ɔſciẽtias ſibi fabricet ⁊ nutriat erroneas. ne cadat in ſcillã cupiẽs vitare caribdim

Patietur fortaſſis aliquis heſitacões varias dū ad ɔmededū vel dormiendū acceſſerit. dicetqꝫ polluerís ſi hoc ⁊ hoc nō omiſeris. ſi nō tibi pcauebis. Cōtēpnat talia neceſſe eſt qui diſcrimē maius imminere circūſpicit. ſi non parem cum alijs viuēdi formā prudenter inſequit. Scrupuloſis ergo cōtra ſcrupulos agendū eſt ⁊ fixo operis pede certandū. Hac arte prudent' vſus eſt ille q̄ turbato cuidā iūgit ſup repeticōe horaꝝ ſuaꝝ ſi nō aſſidue ⁊ actualr̄ attenderꝫ ad eas minuſrit pmam hāc ad tpūs ne quōlibꝫ horas ſemel dictas iterarꝫ. Neqꝫ em̄ requiritur actual' ſemper attentio ſufficit habitualis ſeu virtualis non interrupta ſcienter et a propoſito. per deliberatā attentionez circa aliud penitus incōpatibile. Mille ſurgunt apd̄ aliquos tales ſcrupuli moē canū oblatrantes ⁊ lacerare minantes ipōs ābulātes p viā mandatoꝝ dei. quos euincere et ɔpeſcere melius q̄ p ɔtemptū nequim9 Immō ſit ɔtēptus iſte timore reiecto ⁊ regulariter non abſqꝫ preuio alteri9 pſertim ſupiorꝭ ɔſilio. alióquin timor immoderatus facit caſū. aut precipitat incōſulta preſumptio.

Nulla corpal' immundicia de per ſe impeditiua eſt celebracōnis. ſed bene de p accñs. racōne cōcoitantie al. cuius vel ſequele in aīma. Hāc ɔſideracōem deducit. Bōuentuā. iiij. ſīnaꝝ. di. xij. q. iij. Et patꝫ ſatis p̄ma ps ex verbis criſti ſi bene perpendatur dicendi racō Math. xv. Nō lotis manib9 manducare non coīnq̄nat hoīem Et ratio ē quia nulla paſſio tal' aut immūdicia

exterior de p ſe peccatū eſt. aut de neceſſitate pec-
cato ↄiuncta vel inducens ad peccatū. Preterea
qualis eſt immundicia ſordidior. ⁊ abhomina
bilior corporalis. ut corporal' eſt ꝙ ſanies lepro-
ſoꝝ. Hec tamen non impedit celebracōnē ꝫ pre
ſertim ſi fiat in occulto. Idem ſentiunt doctores
de menſtruis mulierū. ⁊ de fluxu perpetuo viroꝝ
aliquorum. Secunda pars declaratur diſting
uendo. quia quedam immūdicia corpalis ↄiū
cta eſt immundicie ſpirituali ſecūdū veritatem
ſicut in vigilia habent fornicantes. Alia eſt con
iūcta tali immundicie ſpirituali. tantūmodo ſe
cūdū quādā ſimilitudinē aut ↄformitatem pro
ut eſt in ſompnijs ſordidis ⁊ impuris quando
non peccatū eſt ſed ſimilitudo peccati. Aliā vide
mus immūdiciam que horrorem ⁊ abhomina
cōnem quendam viſa vel recogitata generat.
ut in leproſo ⁊ alijs plurimis. quāuis nullā ſci
amus ineſſe peccati veritatem aut effigiem. Po
ſtremo alia ē indifferens ſicut in pedibꝫ lutoſis
aut facie pulverulēta ⁊ ſudente p̄ma ⁊ ſecunda
generāt ut freqn̄ter in aīa ebetudinē quādā di
craſiacōꝫ ⁊ deordiacōꝫ atqꝫ indeuocōꝫ. qm̄ ſicut
guſtato ſpū̄ deſipit oīs caro. ſic ecōtra ⁊ amplius
guſtata carne deſipit ſpūs ⁊ fit carnalis ad tp̄s
longius aut breuius ſecūdū diuerſas habituacōs
atqꝫ ↄplexiones. De hijs in figura dictū eſt an
tiquis ut taliter immūdi ſeparētur ab alijs vſqꝫ
ad veſperam ⁊ veſtimentoꝝ locōnem. hec grego
rius ſic expoīt. ut n̄ prius ignis tēptacōis receſſeit.
reuerſe quaſi vſqꝫ ad veſpm̄ ↄgnoſcat. Cōſtat ei

nullas tales inſtitucões que ceremoiales erāt atqȝ figurales nullaten⁹ ad obligacōeȝ nrām trahendas eſſe niſi iudaizaē velim⁹. Propteā veſpera in hoc loco ꝛ lotio materialꝫ non ad lrāȝ accipiende ſunt. Sȝ tam diu reputȝ ſe homo immundum. ut extra caſtra ſcōꝛuȝ miſterioꝛū ſecedat. ꝗꝫ diu tales in eo vigent peccati reliquie. ebetudo ſcȝ mentis. carnalitas ꝛ deoꝛdinatio atȝ indeuotio purgantur. Alij tardius. alij ꝯfeſtim lugent humilitate ꝛ ꝓmptis lacrimis diluunt et exterminãt. quicquid carnalitatis cōtractū erat ꝛ omē eius veſtigiū breui lamento delent ꝛ abolent. Soꝛdes tercie celebracōni obſunt propter ſcandalū vel horroꝛem quoꝝ vtrumqȝ de ꝑ accn̄s nocere poteſt deuocōni anime pn̄t etiam de ꝑ accn̄s celebracōem impedire dūvidelȝ ſcandalū vel horroꝛ ꝛ ex ꝯſequenti indeuotio celebrātis aut aſſiſtentiū vehementꝫ pſumuntur acceſſure. Secus vbi ſunt oēs exercitati et perfecti apud quos tale nichil timendū eſt

Poſſibile eſt abſqȝ vlla reprehenſioē ꝛ cum merito aliquem ſompno pollutum ſacroſancta miſteria ꝯtingere atqȝ celebrare. Patet ꝯſideracō ex deductōe precedentiū. Ad dignam itaqȝ celebracōnem ſufficit preparacō talꝫ que non relinquat cōſcientiā peccati moꝛtalꝫ aut impedimenti legittimi. et que deuocōnem atqȝ reuerentiam ad ſacramentū penitus nō excludat Sȝ pollutū modo dicto poſſiblie eſt iſta in ſe ſentire non longe poſt talem paſſionem. ymmo ꝗꝫ humilioꝛ deuotioꝛ ꝛ oꝛdinatioꝛ ꝛ reuerentioꝛ ad

ſacramentū accedit. Conſtat enim ꝙ obſceni
tas humorū iſtius cum ſuis reliquijs nō perpe
tuo durant. nec perpetuo ad celebracōem impe
diūt. Et ſi datur ſpacium vigintiquatuor horaꝝ
ſicut Albertus determinare videtur. Poterit ali
quis vna hora purgatior effici ꝙ̄ alius in centū.
Cur non igitur fiat ad celebrandū ſimiliter ap
tior. Porro ſi timeatur reuerſio talium illecebra
rum ⁊ paſſionū tpe celebracōnis poſſunt vtiqȝ
⁊ in omnibus ꝯtingere. vel ex aſpectibꝫ ſolis prio
ribus. vel ex corruptela nature vel dyabolica ope
racōne. Hec noſtra ꝯſideratio maxime locū ha
bet in religioſis viris ⁊ cōtemplatiuis quoꝝ eſt
adeo facilis ꝯuerſio propter fortē habituacōez.
ꝓpter etiam carnis ſubiectōnem dū vigilant.
Raro aūt apud ſeculariter viuentes. aut nouā
bene viuendi formā inculpātes. talis repētina
ſeu leuis recollectio deuocōnis inuenitur. Ceſſa
re eos idcirco aut tardiꝰ accedere ad ſacramē
tum hoc reuerendiſſime tractandū ꝯuenit. Ha
bet preterea locū noſtra ꝯſideracō vbi illuſio de
monis noſtram deuocōnem impedire volentis
pſpicitur aliquibꝫ indicijs neqȝ cedere debemus
eidem. ſed obuiari potius. Vbi ſubinde timet ali
quis ſacerdos de ſcandalo ſi non celebret. vbi
deinceps tenetur aliquis celebrare. vel ex ſuſcep
to officiō vel ex ꝯmiſſioē vel mutua viciſſitudine ⁊
conformitate ad reliquos cū quibꝫ viuit queād
modū ſūt religioſi pene oēs. Attēdēdū hic ꝙ nꝰ
palā tenetur ꝓpriū defectū ꝉ infirmitatē occultos
prodere. ut plurimū cautiꝰ ē atqȝ diſcretiꝰ ꝯtegē

Prodit aūt ſeipm̄ tal' non celebrans· ſcandali-
zat q̄ frequent' ⁊ cogitacōnes varias aſcendere
facit in corda aliorū· Nolo tamen preiudicare
ſicut nec poſſum nec debeo p hec dicta mea qui
buſcūq̄ inſtitucōib9 religioſoꝝ ſi aliqua ſint ad
oppoſitū· Verꝫ eſt nempe illud apli· Quilibꝫ in
ſuo ſenſu habūdat· Sed dixi interi quid michi
dicend poſſe videtur ſi nuda cogitetur veritas a
pud hn̄tes libertatē legis xpi· Opponet forſan
aliquis de fornicariis q ſimilē in breui poſſent
recolligere ſe ab om̄ib9 pcc̄i reliquiis· aīam ex
tergē· poſſent igitur ſtatim celebrarē· Opponeret
aliis de ꝯiugatis apud quos poſſibile eſt pccm̄
in ſua ꝯiūctione nō ꝯmitti· qui tn̄ de cōmuīone
ſepandi videntur· Ad hec dicere poſſumus p̄mo
ad vltimū q doctoꝝ famoſoꝝ ſnīa eſt tales con
iugatos ſi accedāt ex deuocōne preſertim dieb9
ſolēnib9 non peccarē· qn̄ vel affectu prolis gignē
de vel reddendi debiti aut incōtinentie vitande
cauſa ꝯmixti ſūt nec obſtaculū aliud eſt· ¶ Ad
p̄mū non aliud pro nunc dicim9 niſi q rariſſim
hoc eſſet· De hiis vero que vix aut nunq̄ eueni
unt doctores paꝝ tractant· Si tn̄ imminerꝫ gra
ue ſcandalū pro omiſſione· ſi preterea grādis
ꝯtricio ꝯcurrerꝫ ſi deniq̄ magis ex ſurrepcōne
dyabolica aut vehementi temptacōne tale fla
giciū apud ſe natū ꝯmiſiſſet· Audeat qui profū
dius ſapit talē prohibere· fateor non audeo in
hoc caſu ⁊ aliis ſicut pſpicuū eſt ex p̄miſſis reli
quendi ſunt multi ſue ꝯſcientie ⁊ iudicio· circum
ſtantiis om̄ib9 q̄s pruden̄ circūſpicit indagātis

Precipue ex diuino munere et non ex no-
ſtra induſtria ſeu preparatione reddimur di-
gni miſterioꝝ participacōe ſacramētoꝝ. Hec
cōſideracō ſi cū ſapore intimo maſticetur. hũilia
bit nos vehementer. Et profecto hũilitas ſola ē
que diſponit ad dignificacōem ꝛ prepacōnem
pro tal' tantiqꝫ hoſpitis in anime cenaculo ſuſce-
pcōe. Scio hoīem qui taliter in veritate cōperit
numq̄ potuiſſe ad quietē et ſerenam diſpoſicō-
nem celebrandi ptigiſſe quouſqꝫ diffidens de oī
ſua induſtria ꝛ labore et ſollicitudine et prepa
cōne per ꝯfeſſionē aut alias. immolauit in ara
cordis bouem ſupbie. Dixit in aīo cōtrito ꝛ hũi
liato cū daniele. Dn̄e nō in iuſtificacōib; meis
ꝓſterno preces meas ante te. ſed ī miſeracōib;
tuis multis ꝛ magnis. Et rurſus cū propheta
Ego aūt in multitudine miſicordie tue introibo
in domū tuam. adorabo ad templum ſanctum
tuū in timore tuo. ꝛ ſimilia quedam quoꝝ aliq̄
ſcriptis inſeruit. Plane induſtria noſtra et pre
paracō qualeſ agere ꝯuenienter poſſum⁹ requi
ritur. Eis tn̄ ſi innitimur fallimur et cadim⁹. aut
tanq̄ ſi quis baculo arūdineo ſuſtentetur. va
cillamus neqꝫ habitamus in adiutorio altiſſi
mi dū nr̄is meritis fidim⁹. vel in peccatoꝝ ſola re-
cordacōne torquemur. Nimiꝝ ſi tūc in ꝓtectōe
dei nequaq̄ ꝯmoremur qua deficiente protectō-
ne. quis ſubſiſtet. Fuit cuid' p ſompniū oſten
ſa viſio tal' precipitatus in cloacā erat. ꝛ a quo
dam baculo ſtercoribus infixo ſuſtentari. ne

pꝛofundaretur ſatagebat. At vero baculꝰ ille
fūdotenus dimittebatur. aſſidue cū fetoꝛe intol-
lerabili ſentiēs ille piculū. tota mente ad dn̄m
ꝯuerſus relicto baculo cofeſtim ereptus eſt. Sa-
ne ꝯſciā noſtra qn̄tūlibꝫ mūda eſt cloaca que d̕
plena ſtercoꝛibꝰ fedis defectuū cotidianoꝝ. ba
culus ille nrā eſt induſtria p quā emergere q̄ri
mus. ſꝫ procul dubio quouſqꝫ leuemus oculos
in celū vn̄ veniat auxiliū nobis quouſqꝫ fiduciā
nrām totā in deum iactemus. quāto plus inniti-
mur ſolo nr̄e induſtrie baculo. tanto in pꝛofun
dioꝛem abyſſum nr̄e prauitatis demergimur. ⁊
non niſi fetoꝛem tetrum ⁊ hoꝛridū repoꝛtamus.
Quid ergo dicꝫ aliquis tēptabimꝰ ne deū. aut
plei ꝯſciā pccōꝝ. indeuoti. ſoꝛdidi. diſtracti. ⁊ diſ-
tempati ad ſacramentū hoc ſalutiferum ſub ſpe
mīe ſoliꝰ accedamꝰ. dixi iam ut agat nrā indu
ſtria qd̕ poterit ut ſit abſqꝫ ꝯſciā pcc̄i moꝛtalis
Sꝫ in illa nequaq̄ꝫ ſperemus. alioqn̄ ſupbimus
alioquin maledictōnem incurrimꝰ qui ponimus
fiduciā in hoīe ⁊ carnē brachiū nr̄m. Agnoſcaꝰ
ꝙ oēs iuſticie nr̄e ſūt ut pānus mēſtruate. aut
velut leproſi faſcie ſup quibꝰ ſtillaꝰ cottidie ſa-
niem pccōꝝ. Qua frōte igr̄. qua ve fiducia. infe
ctōnem ad placandū deū audebimus oſ̄dere.
Caueamꝰ ne potiꝰ irritetur. plane ſic eſt. Si mil-
le annis valerꝫ aliquis ſe diſponere ad dignita
tem celebracōnis. nec ſic p ſe attingerꝫ. Quid id-
circo in breui moꝛula facere poteris cōiectura.
Interrogat ſe freqn̄ter. ille cuius ſupra memi
ſi dignus eſt accedere. ſi ſufficient̕ pꝛeparatus

heſitat primū tremiſcit·reformidatqꝫ· Tandē
ſic reſpondet ſibiipſi·interim quantum in me eſt
nichil deo propicio decerto michi ſum ꝯſcius ſi
per peccato mortali·aut peccandi ꝓpoſito pecca
ta etiam venialia non ꝯfeſſa nequaq̄ obſiſtūt.
Scio tamen ex aduerſo q̄ iuſtus eſt dn̄s·qui
ſi velit exquirere vehementer debita mea·ſi iniq̄
tates obſeruare·ſi mecum in iudicio ꝯtēdere ne
q̄ ſuſtinebo neqꝫ potero reſpondere vnum pro
mille·qualibet lotus fuero attritus·ꝯfeſſus·la
crimoſus. Quid iſta ſunt. Ve michi ſi non cū
miſericordia magna diiudicer. Quid ſcire poſ
ſum ſi forte lateant me vicia mea·merui quidē
excecari·qui viſu meo ſpirituali primitus ſupra
modū abuſus ſum· dum videns bonū id adim
plere ꝯtempſi·hoc vnū ſcio q̄ apud dn̄m miſeri
cordia ē·et copioſa apud eū redēptio·q̄ pieta
tis eius fontē nulla pōt nr̄a iniquitas euincere
vel ſiccare q̄ ſi decreuerit ſaluare nemo eſt qui cō
dempnet. Precipit ut ſperem in eo·et me totum
in ſuas manus proiciā· Obedio ut poſſum·non
ē crudel' aut mēdax·venētē ad eū nō eiciet foras
ꝓuolutū ſuis pedibꝫ nō indignāter abiciet Pre
ueit me denū in bn̄dcōibꝫ dulcedis dū m diſpli
ceo· Spero equidē ipē q̄ cepit pficiet et illuīabit ab
ſcondita tenebrarum ne vnq̄ obdormiem in
morte· Fornicata es o anima mea cum amatori
bus tuis·iubet pius ſponſus per os propheti
cum ut reuertaris modo etiam te ſuſcipiet. Et
ſi milies abceſſeris ꝯtēpnās irriſeris·te venien
tē non repudiabit·penitētem nō aſpernabitur·

Si quis ex hoībꝰ talia diceꝛ credēs ⁊ aſpirares
⁊ accederes. deus hoc dicit. deus hoc pollicetur.
ꝙ̄ mo deus hoc imꝑat. ⁊ tu diffidens nō accedes.
Non eſt iſtud ꝯſiliū o aīa mea. Jn ſua igitur veri-
tate nō tua vaītate fidēs volūtarie ſibi ſacrifica
Jmmūda es. accede mundanda ad fōtem pie-
tatis in ꝯtaminabilē. Eſuris. accede paſcenda
ad panem viuificū et indefectibilem. Egrotas.
erit hoc efficaciſſimū tue inualitudini medicamē-
tum. Fluxū pateris nec ſanari potes a medicis.
tuis ſcꝫ exerciciis. tange plena fide cū emoroiſſa
martha ſcḋm ambroſiū fimbriā veſtimenti ihesu.
ſacroſcām videlꝫ hoſtiā ut purgeris. Si ꝑcuſſam
te ſentis a ſerpētibꝰ ꝑuerſaꝝ tēptacōnum quid
reſtat niſi ut ſerpētē xp̄m eleuatū inſpicias. Si
dicis cū ꝓpħa qm̄ vnica et pauper ſum ego. p̄ti-
ceps eſto ſacroſancti huius miſterii. habebis
xp̄m comitem fidū et hoſpitem ditiſſimum. Ce-
cā te fortaſſis debilem et claudam conq̄ris. me-
mineris qm̄ tales ad cenam magni regis inui-
tantur ⁊ intrare ꝯpellūtur. Lubrica ſū inquies ⁊
inſtabilis. ſꝫ hic panis ꝯfirmat cor. Triſtis es ⁊
anxia. ſꝫ vinū hoc letificat. Jnq̄etāt te ⁊ turbāt
plurima. adhere ei qui turbidos fluctus ſedat
qui eſt pax noſtra qui ait. Jn mundo preſſuraꝫ
in me pacem habebitis. peregrinaris a dn̄o. ſꝫ
in fortitudine cibi huius ambulab' vſqꝫ ad mon-
tem dei. Quid ergo tendere formidas. Quid ex-
paueſcis o anima mea. quare ⁊ quouſqꝫ ꝯtur-
bas me. Spera in deo et liberabit te. enutriet te
non ꝯfundet te. Suſpirabūda forte queras vbi ē

deus tuus. In hoc certe conuiuio in quo xp̄s sumi
tur. recolitur memoria paſſiōis. mens impletur
grā ⁊ future glorie nobis pignus datur. Crede
hoc bona ⁊ ſimplici fide. nec curioſa diſcuſſeris
exiſtētie modū. ſufficiat tibi qm̄ non ē hic mō a
lioꝝ corpoꝝ ſuis locis cōmēſuratoꝝ. ꝓpterea va
ne ne dicā. ſtulte querunt aliqui vbi caput vbi
pedes q̄lis ſitus. q̄lis ad hoſtiam partiū coordi
natio. ſi ibi criſtus eſſe dicitur. quare ⁊ quō. Q̄m
facta ē eius corpus trāſſubſtātiacō panis oipo
tenti virtute diuinitatis. ſi non hoc cōprehendis
neq3 ꝑfecto quantulācunq3 rem aliam quo ad
infinitas eius habitudines ⁊ ꝓprietates cōpre
hendis. Da locum fidei. ut meritum habeas. ⁊
eam quā ſine merito das nature fidē. Da cū lau
de reuelacōnem ⁊ in eius obſequium volens te
captiua.

NOn propter timorem contaminacōis corpo
poris criſti illud cum mundicia corporali
monemur cōtrectare. ſed ad indeuocōnem aut
ſcandalum in nobis vel in alijs deuitandū. Cō
ſideracō iſta parum etiaꝫ inſtructis manifeſta
eſt. Valet tamē nō mediocriter apud ſcrupu
loſos ut ſi forte corpalis aliqua ſordicies ipſis
nolentibus adueniat. recogitent ad criſti cor
pus nichil hanc attinere. ſeruata in animo mū
dicia et reuerentia ſanctitatis. Fuerūt qui dixe
runt ipſam hoſtiam cōſecratam nullomodo in
ventrē noſtrum cōmedendo dimitti ſed ſtatim
in celum rapi contra experientiam cotidianā atꝫ
catholicā veritatē q̄ ponit corpus xp̄i vē cōmedi.

ſFefellit eos hmõi ɔſideracõis obliuio dum pu
tant indignum ſentire ut criſti corpus vel hoſti
am ſacram in feculentũ ſtomachũ nrm̃ deueiat
quaſi videlicȝ polluatur aut fedetur plus ꝙ radiꝰ
ſolaris aut ſpũalium ſbſtantiaꝝ aliqua. Dicãt
ergo ſi ſic iudicãt more carnaliũ iudeoꝝ aut pa
ganoꝝ. cur criſti corpus in maternis viſceribꝫ
⁊ ſecundina pellicula menſibꝫ nouem obſeratũ
⁊ obuolutũ eſſe voluit. Debʒ vtiqꝫ racõ corrige-
re ſenſuale iudiciũ ne blaſphemiam impiam re
putemus ipam rei ſinceriſſimam veritatem. Ca-
ueamus a tali ſpurcitia recogitando p timorez
crebrum qm̃ inficit hec rememoracõ plꝰ ꝙ pur
get. Aſſueſcat homo ſpũaliter ſpũalia diiudica
re ⁊ ſentire. Sic enim multis ⁊ varijs fantaſma
tum inquietantiũ impudicitijs ſemet abſoluet
Sic ea minus curabit que reuera minus curan-
da ſunt. corpales loquor ſordes. Sic deniqꝫ ma-
gis in cõſcientie ꝙ corpis puritate cõfidet. Cõ
cludamus tñ epilogãtes. ut nemo celebraturꝰ
euidenter ſibi querat certitudinẽ ſup dignifica
cõne ſua vexaretur incaſſum habeat illam que
dicta eſt preparacõem ⁊ ſufficit non ɔfidat in
multitudine virtutis ſue ⁊ in repeticõne ɔfeſſio
nis aut deuocõnis aut recollectõnis ſerenitate
poteſt enĩ fieri ut cõfeſſio crebra ſup venialibus
obſit de p accñs. Quõ ſic. Dicã, Reddit quippe
aiam plus iuſto ſollicitã ⁊ pauidam ⁊ omĩa eti
am minima timentem. ut de ipa etiam cõfeſſionis
impfectõne intrepidet ⁊ vrgeatur cõfiteri. Dabo
tñ documẽtũ p qd nulla ɔfeſſiois multiplicatio

inquietacōnis cauſa eſt. Si videlʒ fiat nō tanꝙ reputetur protūc ad ſalutē neceſſaria. aut ad celebracōnis illius diſpoſicōem requiſita. Sed quia eſt opus bonū et priuilegiatū ad indulgentiam quoqꝫ aut grē augmētacōeʒ nō parꝝ proficiens. Porro diligat anima deū aliqñ neceſſe eſt et ſe in manu eius proiciat. alioquin ſue indignitatē iugiter timendo et habendo deum de ſeueritate ſuſpectū iugiter recurua erit. ad ꝯmodū ne vnꝙ exaltata ſe ſubueheret. Quamobrē aſcenſura in montē anima et gaudium ſuum immolatura cū abrahā relinquat inferi⁹ aſinū ſuū cum pueris ſenſibꝫ. Rugiat ibi aſinus. ꝑſtrepent pueri. ſed a ſint illic oīa nichil ad ſe que in mōte ſtat. hoc eſt in vertice racōnis pertinebat. Non impertinent̄ hoc loco viſionem inſerem⁹ quā btō patri. Celeſtino mōſtraſſe memoratur ille qui docʒ hoīes etiam p ſompnia ſciām viſū eſt eideʒ pr̄i ſoporāti ꝙ aulā regiā ꝑcellētiſſimā cū aſino ſuo inuitatus aſcenderʒ hic aſinus tributū ventris p viā ſoluit exhorruit vir puriſſim⁹ et abhominatus eſt hāc nō iniquitatē ſꝫ inqnacōnē et ꝓgredi formidās. regredi moliebatur quouſqꝫ benigniter ammonitus eſt voce de throno lapſa nichil ad ſui vel aule regie ſpiritualis cōtaminacōnem ptinere id qđ ſe non ꝯſcio naturalia neceſſaria qꝫ ſuus aſellus corpulentus et irrōnabil̄ expulerat. Plane ſic eſt. et dicā amplius. Euenit nonnunꝙ ut turbationes. pungne. deordinationes. et feditates inferius ſenſualiter agitate ſuccreſcere faciant ſuperius meritū noſtrū

ſicut econtra magna vtrobiq3 ſerenitas. ſupbie
ventū oīa fūditus euertentē repēte nōnunq̄
inducit. Tantūmō exinaniat ſe aīa quātum po
terit nec ob aliud cōtemplacōi vel ſtudio aut
quieti quilibʒ inſiſtat. niſi ut apud ſe exaltetur
deus. ac p inde magis ac magis humiletur. et in
ſuam paruitatē ymo nichileitatē reſiliat. et reſi-
liens cadat et deus ſuſcipiet eam. Hec via tuta
eſt regia ſecura. Deniq3 finem loquendi omēs
pariter audiamus. Deū time de te deſperans. in
ſe fidens et mandata eius obſua. qd in te eſt nō
omittēs hoc eſt oīs homo.

Explicit. Tractatulus bonus ſup Materia ce
lebracōis miſſe. venerabilis mgri Joh. Gerſon
Cancellarij pariſieñ.

Gracia tibi ꝛ pax frater cariſſime. Pe-
tis primo ſi apud aliquē doctorē repe-
riatur forma autentica abſolucōnis
ſacramental'. Rn̄deo ꝙ ſic. Et de hoc
videatur ſūma ꝯfeſſoꝝ vel bertelma. ſup hoc ver
bo. Abſolucō. In illa queſtione vtrū forma ab
ſolucōnis debeat fieri ſub modo indicatiuo. Et
ſm̄ illa que repiuntur ibidez patebit ſatis rn̄ſio
Ad illud qđ ſecūdo petis. ſcꝫ que ſit forma ſuffici
ens. Deinde ad terciū qđ querit. vn̄ tot varieta
tes in forma iſta abſolucōis. Rn̄deo ꝙ ex igno
rantia vel negligentia ſufficienter inquirendi q̄
agenda ſunt circa ſacramenta. Sed cur quid
plus circa iſtam formā ꝙ circa alias. Racō vna
eſt. quia alie forme dicūtur publice. ꝛ inueniun-
tur ſcripte. ſicqꝫ legūtur. hic aūt occulte ꝛ abſqꝫ
libris ꝛ arbitris ſit negotiū. Poteſt ꝛ alia racō
dari. quia actus cōfeſſionis ꝛ abſolucōnis eſt
quidā actus iudicialis vbi videtur ſufficere ꝙ ſa
cerdos iudex explicꝫ ſn̄iam ſuam quibuſcunqꝫ
verbis dū tn̄ intendat abſoluere ſicut dicimus
in mr̄imonio. ꝙ ꝯſenſus interior amboꝝ ſignifi-
catus exterius qualibuſcunqꝫ verbis ymmo ꝛ
ſignis ſicut in muto ſufficit ad mr̄imoniū cōtra
hendū. Deīn pro ſolucōne alioꝝ queſitoꝝ ꝛ de
claracōe premiſſoꝝ ſcribā tibi modū quo vtor
in hm̄oi abſolucōnibꝫ. vnde ſi nichil dubitatur
de excōmunicacōne cōtracta. dico primo per mođ
imprecacōnis que de ꝯgruo premittitur ¶ Dn̄s
noſter iheſus criſtꝰ. te abſoluat vel pcat tibi deꝰ
vel dū mora maior ē. Miſeatur tui oīpotēs deꝰ ꝛc̄

deinde ſubiūgo cū intencōe interiori abſoluēdi quātū poſſum. et ſm auctoritatē michi cōmiſſam et dico ego te abſoluo a peccatis tuis in noīe pr̄is et filij et ſpūs ſancti. Amen. Nec oportȝ aliud addere. nec iſtud pronomē alijs nec iſtud adiectiuū omīb9. nec iſtud oblitis. nec illud cōtritis. ymo poteſt nocere ſi ponitur hoc adiectiuū cōtritis. cū virtus ſacramentalis abſolucōnis valeat ſup peccā ſolū attrita licet non dū cōtrita. Et ita eſt addicō quodāmō diſtrahens que preſupponit cōtricōnem preceſſiſſe que nō ſemp prerequirit ut dictū eſt. Item nec oportet addere quātū poſſum. et adhuc minus iſtud quātum debeo. quia ſepe ſacerdos non tenetur aut debȝ abſoluere. et ita eſt addicō diſtrahens. Item nec oȝ addere auctoritate michi cōmiſſa etc̄. Oīa em̄ talia ſufficienter fiūt et valent p intencōem interiorē quā habȝ ſacerdos vel habuit in volendo abſoluere Vn̄ pro regula teneatur q forme ſacramētorū dn̄t eſſe abſolute et non cōdicōnales. Et ſi opponatur q in baptiſmo dr̄ qn̄q3. Si tu nō es baptizatus. ego te baptizo etc̄. Rn̄deo q illa condicō non ſe tenȝ nec tenē debȝ ex pte forme. ſed ſolū referenda eſt ad explicacōnem intencōnis quā habȝ ſacerdos. quā intencōem ideo explicat ne putetur velle baptizare puerū iam baptizatum et ita facere iniuriam ſacramento. Vn̄ apd deū ſufficerȝ intencō intereor ſine tali explicacōne n̄ q2 ſic eccleſia voluit fieri cauſa dicta. Simile eſſȝ in dubio q aliquis haberȝ de hoſtia poſita ante eū dum celebrat et neſcit plene ſi cōſecrata ſit iā

vel nō ut puta · ꝙ neſcit ſi protulerit ſufficient
verba ꝛc̄ · Tūc ſi neceſſaria ſit ſecuritas amplior
ſufficiet ꝙ hō cū intencōne iſta ꝙ non intendit
cōſecrare iſtam hoſtiam ſi ſit conſecrata dicat
verba cōſecracōis quāuis talis repeticō non ſit
paſſim facienda nec eſſet in hoc aſſueſcendum
Addatur ꝙ p̄dicta forma abſolucōis ſacramē
talis ſufficit in quacunq; abſolucōne ꝓ peccatis
ſiue fiet ꝯfeſſio poſt vnā abſolucōnem iā datā
ſiue non. Nec oportꝫ dicē abſoluo te ab iſto pec
cato ꝛc̄ · ſꝫ ſufficit ſicut prius. Demiqꝫ tutius obſua
tur breuis ꝛ ſuccincta forma abſoluendi p̄dicta
ꝙ dū ſiūt tot addicōnes que vel ſunt ſupflue vel
qn̄q; diſtrahentes aut impeditiue · Ceterū quo
ad abſolucōnem de excōicacōne. Rn̄detur ꝙ in
foro publico nō ſacramētali nulla certa forma
requirit · ſufficit ꝙ ille q̄ hꝫ ptātē iudiciariā ſig
ficet intencōem ſuā qua vult talē abſolutū eſſe
Porro quo ad ſacramētalē abſolucōꝫ q̄ vlterius
requiritur · ꝛ circa cuius omiſſionem multi defi
ciūt · p̄ciſa forma nō ita requiritur ſicut in aliis
ſacramētis · vn̄ iſta forma ſufficit cū intēcōne in
teriori ſicut prius explicabatur · Ego abſoluo te
ab excōicacōe vel excōicacōibus · ꝛc̄ · Et poteſt ad-
di licꝫ nō ſit neceſſariū iſtud · Et reſtituo te ſacra-
mentis eccīe ꝛ oīoibus diuinis · In noīe pr̄is ꝛ filii ꝛ
ſpūs ſancti. Verū quo ad minorē excōicacōnē
q̄ ꝯtrahitur ex pticipacōe cū excōicatis ſufficit
eadem forma. Sed quo ad excōicacōēm largo
noīe dictam que ꝯtrahit ex quolibꝫ pccō mōrli ·
qd̄ ſepat hoīeꝫ a deo puto ꝙ nō requirit ſpecial
forma · ſꝫ ſufficit illa que dicta eſt pro peccatis.

Amplius vero quo ad irregularitates ↄtractas celebrando in excōicacōne vel alio tali modo sic habetur in ↄſtitucōibꝫ decretaliū. forma non eſt certa ⁊ preciſe requiſita cū ſit quidā actus iudicialis magis quodāmō ꝙ ordinis. Nichilominꝰ poteſt ↄgrue ſic dici ſicut etiā pmariorꝫ vſus hꝫ Ego abſoluo te ab irregularitate vel irregularitatibꝫ ſi ſint plures ⁊ reſtituo te ſacramētis eccie ⁊ diſpenſo tecum. Et hoc ponitur pro futuro tpe ut hō legittīe poſſit celebrare velut i ſacramētis Deinde additur. in noie pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpū̄s ſancti Amen. Tandē ad illud qđ inquiris ſi ſit expediens in iniūctōne pn̄ie dicē om̄ia bona que facies ſint tibi pro gn̄ali pn̄ia. R̄ndio ꝙ ſic qꝛ p hunc modū om̄ia talia bona hn̄t vim ſatiſfactoriā. licꝫ non tantūdē ſicut ſi ſpecialr̄ iniūgerentur om̄ia ſic debere fieri ꝑpter periculū tranſgreſſionis ⁊ culpe ſeu inobedientie inde ↄſequentis.

Tenor queſtionis de qua ſupius ſit mentio in ſūma ↄfeſſorꝫ libro. iij. titulo. xxxiiij. q. xci. hetur.

Explicit forma abſolucōnis ſacramētal' venerabil' mgr̄i Joh' Gerſon. Cācellarij pariſieū

[illegible]

203858

537–40

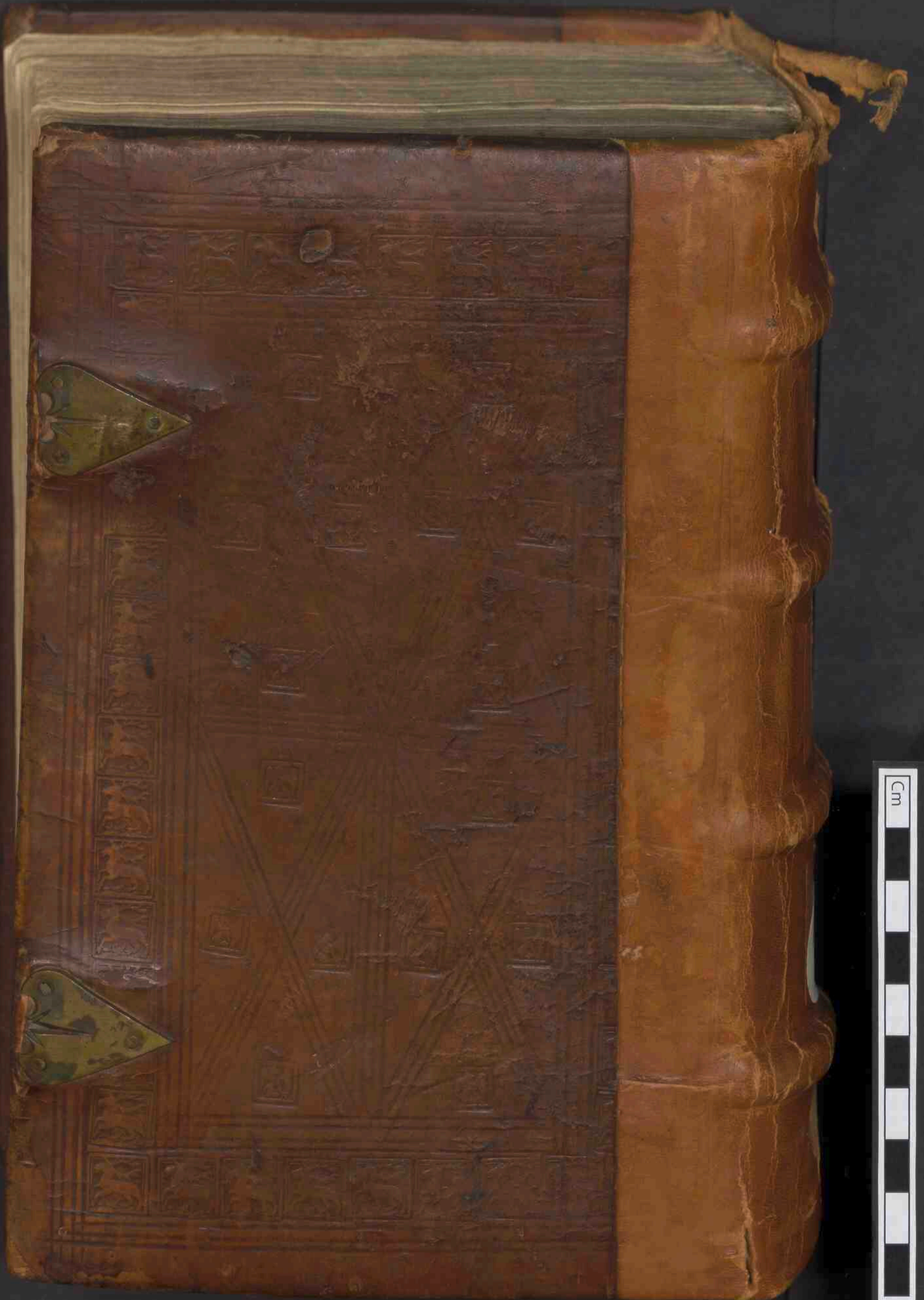

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A B C D E F G H I J K L M N
x·rite
0 1 2 3 4 5 6
mm